

**Journaliste en presentatrice
Catherine Keyl**

Catherine Keyl bereikt deze maand twee bijzondere mijlpalen. Niet alleen viert ze haar 75ste verjaardag, ook zit ze exact vijftig jaar in het vak. De vrouw die de middagtalkshow in Nederland groot maakte, vindt dat journalisten tot het uiterste moeten gaan om het nieuws tot ons te brengen. "Wil je dat niet, dan moet je lekker op het postkantoor gaan werken. Dan weet je tenminste zeker dat je veilig zit."

TEKST FRANK WAALS, FOTO'S IVO VAN DER BENT

**'Ik wil geen
oude zeikerd worden'**

Gefeliciteerd!
“Dankjewel. Het is heel toevallig dat beide zaken zo samenvallen.

Ik was 25 toen ik afstudeerde in Groningen en me opmaakte voor een baan als lerare Frans op een school in Haarlem. Eenmaal daar aangekomen, trof ik echter alleen maar collega's van een jaar of 60 aan. In mijn ogen stokoud natuurlijk. Dat vond ik zo vreselijk dat ik direct terugkeerde naar Groningen en daar op een feestje met een meisje aan de praat raakte wier vader televisierecensent was bij *Trouw*. Ze vertelde me aan de slag te gaan als scriptgirl bij de IKON en dat er voor mij wellicht ook plek zou zijn. Dat leek mij wel wat. Ik schreef een nette brief naar toenmalig directeur Wim Koole en werd meteen aangenomen. Ik volgde er de regiecurcus en groeide na verloop van tijd uit tot producent en regisseur, waarna de NCRV bij me aanklopte om programma's te gaan maken.”

Was je meteen verknocht aan televisie?

“Nou en of. Het was in de jaren 70 een nieuw opkomend medium, net als influencers dat nu zijn. Alhoewel, volgens mij is ook dat alweer antiek. De eerste jaren waren spannend, temeer omdat je het idee had dat er heftige dingen stonden te gebeuren. En dat was ook zo. Liep je in die tijd met een cameraploeg over straat, dan reden mensen gewoon tegen lantaarnpalen omdat ze niet wisten wat ze zagen. Je was in die rol een

Over Catherine Keyl

Catherine Keyl is het kind van een katholieke moeder en een Joodse vader en reisde jarenlang de wereld over om televisiereportages te maken. Als presentatrice van *De 5 Uur Show* en haar praatprogramma *Catherine* maakte ze de namiddag van RTL groot. Er is sindsdien geen programma meer geweest dat, op de lange termijn, dezelfde kijkcijfers haalde rond dat tijdstip. Begin deze eeuw maakte ze documentaireseries voor de EO en de TROS en was ze het gezicht van *MAX* en *Catherine*, een middagmagazine dat later werd overgenomen door Loretta Schrijver en Martine van Os. De geboren Haagse schrijft sinds 2009 een wekelijkse column voor *De Telegraaf*, heeft acht boeken op haar naam staan en dook twee jaar geleden plotseling op als... zangeres in *The Masked Singer*.

‘Ik stond tussen Engelsen en leren die elkaar naar het leven stonden toen er achter me een handgranaat ontplofte. Tja, dat is het risico van het vak, jongens!’

soort fenomeen waarvan mensen onder de indruk raakten. Als ik nu jong was, zou YouTube ongetwijfeld mijn domein zijn geweest. Jarenlang kon je er alles op kwijt en alles zeggen, maar ook dat lijkt inmiddels weer wat aan kracht te hebben ingeboet. We zijn de afgelopen jaren enorm vertrouwd met z'n allen, want wat kan en mag je eigenlijk nog zeggen zonder erom te worden veroordeeld? De journalistiek als geheel staat op een heel gevaarlijk punt. Politici als Trump en Baudet zijn schadelijk voor de geloofwaardigheid door alles maar in twijfel te trekken. Journalisten die belaagd worden, de NOS die uit veiligheidsoverwegingen de logo's van busjes moet halen. Heel prettig is het allemaal niet. Al kan ik dat laatste nog enigszins begrijpen, aangezien de NOS allesbehalve onafhankelijk is.”

Je bent voor je werk het gevaar nooit uit de weg gegaan.

“Het hoort er gewoon bij. Gedurende de scheiding van Oost- en West-Europa maakte ik reportages in het Oostblok die verboden waren. Dan reisde ik af om Hayek

– die de bevolking van Tsjechoslowakije wilde bevrijden van de Russische dictatuur – te interviewen, maar kreeg ik binnen de kortste keren de geheime dienst achter me aan. Het had niet veel gescheeld of ik was er in de gevangenis beland. Of wat te denken van die keer dat ik een standupper (presentatie op locatie, red.) deed en er achter me een handgranaat ontplofte. Ik stond tussen de Engelsen en Ieren die elkaar naar het leven stonden, dus dan vraag je er als journalist ook wel een beetje om. Bang om gewond te raken of te worden opgepakt? Tja, dat is het risico van het vak, jongens! Dan moet je niet gaan zitten mieren als het een keer misgaat. Wil je dat niet, dan moet je lekker op het postkantoor gaan werken. Dan weet je tenminste zeker dat je veilig zit. Hoofddirecteuren denken nu veel langer na of ze collega's dat risico wel moeten laten lopen. Een groot verschil met hoe men daar vroeger tegenaan keek.”

Het is vaker misgegaan. RTL Nieuws-cameraman Stan Storimans kwam om het leven tijdens een bombardement in Georgië. John van den Heuvel werd vastgezet in Mexico en wordt stelselmatig bedreigd. Peter R. de Vries is onlangs in Amsterdam om het leven gebracht...

“Met John en Peter heb ik het gehad over de nadelen van het werk dat zij doen. Ook zij gaven aan dat je daar nu eenmaal niet aan ontkomt. Peter zei altijd: *Dan had ik maar bij de sociale dienst*

moeten gaan werken. Ik weet nog goed dat in 1982 vier journalisten van de IKON werden vermoord in El Salvador, een zaak die begin dit jaar opnieuw voor de rechter kwam. Met één van hen, Joop Willemsen, sprak ik een paar uur daarvoor nog in Amsterdam. *Vind je het wel een goed idee om dit te gaan doen*, vroeg ik. Joop zei: *Meisje toch, ik ken de risico's. Ik ga gewoon*. Daarna ging het snel. De ene dag zat ik nog met hem te eten, de volgende dag werd hij vermoord.”

Uiteindelijk stapte je over naar de veiligheid van een tv-studio, maar nog steeds met heftige onderwerpen...

“Een dochter aan de drank, een zoon die homo is of mensen die werken in de seksindustrie. Ik heb

alles voorbij zien komen. Ik heb een ontembare nieuwsgierigheid, waardoor ik alles aanpakte. Juist onderwerpen die ver van mij af stonden, zoals op stap gaan met een stelletje neonazi's naar een demonstratie in Duitsland. Dat waren zulke ontzettende losers dat ik wel begreep waarom dat volk elkaar daar opzocht. Ik bleef echter professioneel en veroordeelde niemand. Dat deed ik pas als ik thuis de deur achter me dichttrok en er als privépersoon een mening over mocht hebben.”

Welk verhaal heeft je sterk aangegrepen?

“In mijn eigen talkshow *Catherine* hadden we eens een discussie over zelfmoord en euthanasie. Inmiddels zijn we het er allemaal wel over eens dat iemand bij ondraag-

lijk lijden, ook geestelijk, zijn of haar leven moet kunnen beëindigen. In 1996 had ik een vrouw te gast voor wie dat nog vele malen moeilijker was. Het publiek mocht ook meepraten en zo kon het gebeuren dat er, midden in die uitzending, plotseling een jongen van een jaar of 15 opstond en vertelde dat zijn vader twee weken daarvoor zelfmoord had gepleegd. Hij legde uit dat hij er vrede mee had omdat hij ook wel had gezien hoe depressief zijn vader was. Hij vond het om die reden een heel mooie oplossing en was blij met de rust die zijn vader daardoor had gevonden. Ik had werkelijk kippenvel over m'n hele lijf. Dat zo'n jonge jongen dat kon opbrengen. Dat is toch bijzonder?”

Werken dat soort momenten verslavend?

“Ik denk het wel. Net als de spanning bij het maken van sommige reportages en de diversiteit van verhalen die ik te horen krijg. Dat maak je in geen enkel ander werkveld mee. Mensen zeggen me weleens: *Goh, wat erg dat je nooit kinderen hebt gekregen*. Ik pareer dat altijd meteen door te zeggen dat het ontbreken van kinderen mij juist dingen heeft laten zien en beleven die anders absoluut onmogelijk waren geweest. Was ik wel moeder geworden, dan had ik met die extra verantwoordelijkheid nooit gedaan wat ik nu wel deed. Dan was er noodgedwongen op de rem getrapt. Mijn werk heeft m'n leven zo rijk gemaakt. Dat had ik nooit willen missen.”

Hoe kijk je naar je vele opvolgers in de zee van talkshows?

“Ik kijk met een andere blik naar presentatoren als Eva Jinek en Humberto Tan. Ik zie meteen wanneer ze een dipje hebben, of het seizoen op z'n einde loopt, waardoor de boel soms wat inzakt. Al doen zij het wel maar drie maanden, terwijl ik er het hele jaar elke werkdag stond. Dat is wel even wat anders. Omdat er tegenwoordig zoveel talkshows

zijn, vist iedereen in dezelfde vijver. Of het gaat voor de zoveelste keer over corona. Onderwerpen worden op verschillende tijdstippen en over verschillende zenders dubbel behandeld. Het is allemaal zo zwaar, iets waar de kortstondig teruggekeerde *De 5 Uur Show* ook de mist mee inging. Er werkten allemaal lieve redacteurs die keihard hun best deden, maar de onderwerpen die werden behandeld, waren veel te gewichtig voor dat tijdstip. Zeker als je bedenkt dat de programma's later op de avond datzelfde riedeltje nog eens vrolijk herhaalden. De kracht van *De 5 Uur Show* in de jaren 90 was juist de afwisseling van gewone, menselijke dingen. Een item over mode, een gesprekje over planten of een dokter aan het woord,

de tijd om te ontspannen. Zoals afgelopen augustus nog tijdens een trip naar de Galapagos-eilanden. Die stond al langer op mijn wensenlijstje en was echt geweldig. De vlucht was op tijd, de boot was op tijd, het gezelschap waar ik in terecht kwam enig en de beesten die ik er zag waren mooi."

Stressvermijdende activiteiten dus?

"Ik heb vijftien jaar lang in het enorm strakke regime van een dagelijkse talkshow geleefd. Men realiseert zich niet dat zo iets dag en nacht werken is, zonder tijd voor andere dingen. Niet erg, ik vond het enig, maar dat resulteert wel in het feit dat ik nu vooral wil genieten van wat ik allemaal bereikt heb en van wat mij geluk-

'Ik ben in mijn jeugd veel gepest en dat heeft enorme invloed op je volwassen leven. Pesten is echt killing voor je zelfvertrouwen'

afgewisseld met de actualiteit. Die combinatie zat er later helemaal niet in, waardoor kijkers afhaakten."

Waar ben je momenteel mee bezig?

"Ik doe in november mee met een programma waaraan BN'ers deelnemen en kunnen worden weggestemd, maar daar mag ik nu helaas nog niets over zeggen. Ik ben er echter wel zeer enthousiast over en zei direct ja toen ze me vroegen. 25 jaar geleden zei mijn regisseur Leo Jansen me al: *Mens, ga nu toch eindelijk eens genieten van je succes*. Toen had ik geen idee hoe ik dat überhaupt moest doen, maar inmiddels heb ik het aardig onder de knie. Ik ga niet meer op reis om mijn problemen te ontvluchten, maar neem echt

kig maakt. Ik word nog geregeld gevraagd voor programma's en het is oprecht leuk dat ze nog aan me denken, maar ik zeg niet overal meer ja op. In *Matthijs Draait Door* was ik laatst bijvoorbeeld met veel plezier te gast, maar een nieuw verzoek van *Ranking the Stars* heb ik afgewezen. Wat een verschrikkelijk programma is dat, zeg. Continu katten op elkaar en alleen maar negativiteit. Walgelijk! Ik heb er twee keer gezeten en doe het nooit meer. Er zijn al genoeg ordinaire dingen op tv te zien, laat ik dan wat bijdragen aan programma's waar mensen een beetje steun aan hebben of iets van kunnen leren."

Had het matig bekeken nieuwspanelprogramma van SBS6, Dit Vindt Nederland,

niet wat langer de kans moeten krijgen om verder te kunnen groeien?

"Ik kan er nog steeds met m'n hoofd niet bij dat mensen die er zoveel geld in hebben gestoken het na zes weken en 27 afleveringen ophieven en er nooit meer iets mee deden. Het heeft zo kort gelopen dat de meeste mensen niet eens in de gaten hebben gehad dat het überhaupt bestond. In *Dit Vindt Nederland* gingen we op een vernieuwende manier met het nieuws om, waarbij er voortdurend allerlei verbindingen werden gemaakt met mensen op locatie. Aan de desk zaten misschien iets te veel deskundigen, maar had er twee vervangen door de mensen uit het nieuws dat het betrof en je had een heel leuke combinatie gehad. Ik vond het geweldig om te maken en had er nog veel langer mee willen doorgaan."

Behalve die halve eeuw in de media mag je deze maand ook 75 kaarsjes uitblazen. Heb je moeite met ouder worden?

"Toen ik 70 werd veel meer dan nu het geval is. Laatst werd ik nog jonger geschat. Ik heb dus niets te klagen. Ik heb gezorgd dat mijn testament goed geregeld is en er zwart op wit staat wie wat krijgt als ik er niet meer ben. Zo kan er nooit ruzie ontstaan over mijn erfenis. Verder probeer ik jong en bij de tijd te blijven, ondanks mijn gedachten over sommige jeugd. Het lijkt tegenwoordig alleen maar te gaan om winnen, geld en uiterlijk, een trend die een beetje uit Amerika is komen overwaaien. Tuurlijk, toen ik 20 was, draaide het bij mij ook meer om uiterlijk, omdat ik indruk wilde maken op de jongens. Nu nog, trouwens. Maar als ik zie hoe die jonge meiden zich vandaag de dag fotograferen. Lippen getuit en ontelbare selfies. Hou toch op, joh! Er zijn ook nog andere dingen in het leven, zoals vriendschap, liefde en medemenselijkheid. Wees gewoon een beetje aardig voor elkaar. Het vermogen om je in de ander te

kunnen verplaatsen lijkt helemaal verdwenen en dat is jammer. Met jongere vrienden en kennissen van een jaar of 30 à 40 heb ik het daar geregeld over. Ik wil namelijk geen oude zeikerd worden. Het grappige is dat ze allemaal net zo denken als ik."

De opvoeding van nu is wel wat anders dan de manier waarop jij bent grootgebracht.

"In het licht van wat mijn vader in

de oorlog allemaal heeft meegemaakt, denk ik inderdaad wel eens: waar hebben we het over? Hij heeft in het kamp mensen moeten doodschieten en zag dagelijks voor zijn ogen mensen worden opgehangen. Totaal niet te vergelijken met de bevoorrechte positie waarin jongeren nu opgroeien. Je kunt alles kopen, op vakantie wanneer je maar wil en een opleiding volgen. Dat is toch heel bijzonder? De winkelstraten

staan vol met make-upzaken en parfumerieën, dat is van een rijkdom waar mijn ouders slechts van konden dromen. Om ons bewust te maken van die andere wereld die er ook geweest is, ging onze vader van tijd tot tijd met m'n zusje en mij kamperen. Daar moesten we dan leven alsof we in het kamp zaten. Om ons te harden en te laten beseffen dat vrijheid niet vanzelfsprekend is. Ik heb er dit jaar het boek *Oorlogsvader* over geschreven. Een van zijn beste vriendinnen die nog leeft – ze is in de 90 – las het ook en wist zeker dat mijn vader het fantastisch had gevonden. Door haar enthousiaste reactie wist ik: oké, het zit goed."

In hoeverre hebben die levenslessen je gevormd? Vijfjaar geleden vertelde je ons dat je nog steeds moest knokken om zelfvertrouwen op te bouwen en tegen jezelf te kunnen zeggen dat 'je best leuk bent'.

"Ik moet je zeggen dat ik daar heel hard aan gewerkt heb en dat het zelfvertrouwen nu steeds meer begint te komen. Als ik in mijn kist lig, hoop ik dat het proces voltooid is, haha. Ik ben in mijn jeugd veel gepest en dat kan enorme invloed op je volwassen leven hebben. Pesten is echt killing voor je zelfvertrouwen en kan je het gevoel geven minder kansen te krijgen. Tel daarbij op een vader die altijd negatief was vanuit het idee dat je daarmee de beste kon worden. Goed bedoeld, maar daar kun je als kind natuurlijk niet tegenop. Hij was van de harde lijn en weigerde mij te vertroetelen, verwennen of complimenteren. Daar kreeg je volgens hem alleen maar 'eitjes' van. Het gekke is dat meisjes vaak heel erg de behoefte hebben erkenning te krijgen van de vader, maar ik moest altijd het gevecht met hem aan. Het heeft mijn zienswijze gevormd, wat het mij op sommige momenten lastig maakte, maar waardoor ik tegelijkertijd ook scherper werd. Daar heb ik in mijn werk profijt van gehad." ←